

GEHÖR

Medlemsblad för
Gävle Symfoniorkesters vänner (GSV)

Box 1071, 801 34 Gävle

Pg 481 33 21-9

Nr 130, december 2015, årgång 30

Musikaliskt bokslut i dur

I år gick stipendieutdelningen med glans. Vår nya ordförande Ingrid Iremark med god assistans av Ingalill Raela fick varma applåder för valet av pristagare - Josef Cabrales Alin och Peter Olofsson. Den musikaliska inramningen, Bachs violinkonsert i E-dur, kunde inte ha varit bättre.

Ännu större måste glädjen ha varit i Västerås och bland musikvänner landet runt när massiva protester fick politiker att dra tillbaka förslaget om att lägga ned Västerås Sinfonietta. I en slagkraftig artikel i SvD med rubriken "Varför får kultur inte kosta i Sverige?" erinrade Patrik Ringborg om Churchills klassiska invändning mot förslaget att under kriget skära ned utgifterna för kultur "Med vad är det i så fall vi kämpar för?"

I Stockholm brottas ansvariga över frågan om Operan ska byggas om eller om staden i likhet med Oslo och Köpenhamn ska få ett helt nytt hus. En artikel i senaste OPUS belyser den intrikata frågan. För egen del kan vi tacksamt notera att Gävle Symfoniorkester antligen kan åka på en längre turné. I månadsskiftet maj/juni bär det av till Shanghai och Seoul. Vi presenterar information om möjligheten att följa med på resan.

Vi går mot årets mörkaste tid. Betänk då, mina vänner, hur mycken glädje och livskvalitet som Gävle Symfoniorkester och Konserthuset med sin hängivna personal sprider under konserter, Uppsnack, soppluncher och öppna repetitioner! Snart får våra duktiga musiker välförtjänta julferier. Om nyåret blir bistert, kan vi se fram emot eldfångda rytmer i de Fallas flamencomusik för att inte tala om alla andra musikaliska klenoder som det nya året har i beredskap.

God Jul!

Tomas Attorps, vice ordförande

Ingalill Raela och Ingrid Iremark delade ut Gävle Symfoniorkesters vänners stipendium till violinisterna Josef Cabrales-Alin och Peter Olofsson.

Grattis Peter och Josef!

Glada och överraskade blev två av Gävle Symfoniorkesters musiker när Gävle Symfoniorkesters vänner delade ut sina årliga stipendier under konserten den 20 november. Föreningens ordförande, Ingrid Iremark och Ingalill Raela, kassör, intog scenen före konserten och vände sig till två av orkesterns violinister, konsertmästaren **Peter Olofsson** och andreviolinisten **Josef Cabrales-Alin** som fick varsin check på 8 000 kronor, ett års abonnemang på musiktidskriften Opus och blommor.

– Det här kom oväntat. Och är så ärofullt, kommenterade Peter.

Josef blev både jätteglad och överraskad och tänker nog använda pengarna till en resa till Prag.

Båda musikerna kom till orkestern 2004 och både har Bach som en av favoritkompositörerna.

Peter Olofsson föddes i Uppsala 1964. Han började spela blockflöjt i åttaårsåldern och fick sen fortsätta med fiol. Utbildad på Musikhögskolan i Stockholm och vid Konservatoriet i Köpenhamn. Har också studerat privat i London. Peter spelar även i Chamber Orchestra of Europe och som primarie i Stenhammarkvartetten.

Josef Cabrales-Alin är född i Bollnäs 1975. Han började spela vid 6-7 års ålder. Utbildad på Musikhögskolan i Stockholm, i olika mästarklasser och vid Indiana University i Bloomington, USA. Josef spelar även i kammarensemblen Sonanza och som primarie i Gefle Kvartetten.

Kerstin Monk

Följ med orkestern på turné!

Gävle Symfoniorkester åker på efterlängtat turné i vår till Sydkorea och Shanghai. Samma företag som ordnar deras resa har lämnat ett erbjudande för våra medlemmar. Men det är ytterst bråttom för att bestämma sig för att åka med! Både flygbolag och hotell kräver omgående depositionsinbetalningar.

Det här är förslaget från Travel Service i Göteborg som meddelar:

Vi kan endast hålla flygstolarna fram till den 19/12, och innan dess måste vi ha in en anmälningsavgift på 4 910 kronor per person.

Avresa 30 maj med Turkish Airways via Istanbul till Seoul. Guide möter upp på flygplatsen för transfer till fyrstjärniga Crown Park Hotel i fem nätter.

Dag sex flyger vi till Shanghai. Guide möter upp på flygplatsen för transfer till Sofitel Shanghai Hyland där vi bor i två nätter.

I priset, 24 515 kronor per person ingår:

Flyg tur och retur Stockholm – Seoul – Shanghai – Stockholm

Fem nätter på Crown Plaza Hotel Seoul med frukost och del i dubbelrum.

Två nätter på Sofitel Hyland Shanghai med frukost och del i dubbelrum.

Halvdags sightseeing i både Seoul och Shanghai med guide. Alla ankomst och avrese-transfers ingår. **Priset är ett indikationspris och gäller vid minimum 10 personer och till dagens dollarkurs. 8,72 kr.**

Detaljerad information på mejl vid anmälan.

Travel Service Kungsporsavenyn 33

411 36 Göteborg

Tel 031 13 43 00 www.travelservice.se

sven.ericsson@travelservice.se, 0706 60 40 27

Konsertresa till Stockholm 23 april

Anmäl redan nu vårens resa till Konserthuset, se bifogat infoblad. Konserten, som dirigeras av chefdirigenten Sakari Oramo, börjar med Haydn, först en operauvertyr och sedan hans första cellokonsert med den mycket hyllade, svenske cellisten Jakob Korany. Efter paus spelas Richard Strauss "Eine Alpensinfonie".

Malmö Live – konserthus i världsklass

I Gävle dirigerade Sir Neville Marriner, Kulturnatten i Uppsala lockade och i Malmö möttes symfoniorkestrarnas vänföreningar till riksmöte. Att tvingas välja är ofta kulturvännens dilemma. Men Malmö gjorde mig inte besviken. Stadens nya konserthus, ”Malmö Live” kallat, är en häftig upplevelse med anslutande hotell i 25 våningar och därtill en kongressbyggnad, tre byggklossar i ett jättelikt ”Legoland” i olika nyanser för att fånga upp stadens färger. Prislappen för konserthuset är 1,3 miljarder eller tio gånger så mycket som Gävle Konserthus kostade.

Malmöborna har fått en konsertsal med 1600 sittplatser, en njutning för ögat med sin varma och ljusa inredning av fyrkantiga träblock i olika storlekar och en akustik i världsklass. Sällan har jag njutit så av Beethovens första pianokonsert. Liksom DN:s musikkritiker Martin Nyström vill man bara utbrista Grattis Malmö!

Malmö Live är en djärv satsning i konkurrens med symfoniorkestrar i Köpenhamn och operahus på båda sidor sundet. Det blir en utmaning för ansvariga att söka fylla denna stora sal.

Akustik är en svår vetenskap, har jag lärt mig. Tidigare i år hade deltagarna i GSV:s Helsingforsresa i stadens nya konserthus fått njuta av en akustik, signerad av japanen Yasuhisa Toyota. Malmö Live har haft Musikvereinssaal i Wien, av många ansedd som världens bästa akustiska miljö och platsen för TV:s nyårskonsert, som akustisk förebild.

Rätt akustik handlar om att skapa balans mellan återklang och ljudabsorption. Efter-

klangstiden i Malmö varierar mellan 1,5 och 2,1 sekunder och akustiken placerar salen enligt mätvärden och omdömen långt före Berwaldhallen och Stockholms konserthus (enligt tidskriften Arkitekturs temanummer om Malmö, nr 5/2015). Malmö Live vilar på fjädrar för att fånga upp eventuella vibrationer från den underliggande Citytunneln. Jan Fagius, neurolog, föreläste om vad som sker i hjärnan när vi lyssnar till musik. Höger hjärnhalva är viktigast för musiken medan vänster hjärnhalva betyder mest för språket. Alla kulturer har musik i någon form. Afasi, benämningen på språklig oförmåga, skulle kunna motsvaras av "amusi", musikalisk oförmåga (hos fyra procent av befolkningen). I sin bok "Hemisfärernas musik" diskuterar Jan Fagius musik och känslor, musik som terapi, musik och pedagogik. Titeln anspelar på att hjärnans båda halvor liknar halvklot, hemisfärer. I det antika Grekland såg man i himlakropparnas rörelser en harmoni och talade om "sfärernas musik".

Jodå, visst hade vi förhandlingar också med deltagande till och med från en förening på Sjaelland. Efter korta ord om förhållandena på respektive ort dryftade vi relationerna mellan förening och orkester. Tydligt var att det inte på alla ställen är så väl beställt som i Gävle. Vi synes också ganska ensamma om att vara företrädare i programrådet. Vilken roll och betydelse har vänföreningarna nu och framöver? Daniel Hansson, ny ungdomlig ordförande i Malmö, ledde med fast hand överläggningarna och avslutade med att slå fast att vänföreningarna har en självklar roll i stödet av den klassiska musiken och de värden som den står för. Nästa riksmöte hålls i Stockholm med Filharmonikernas Vänner som värd.

Av "Sveriges Chicago" såg jag ingenting. Däremot flanerade jag en eftermiddag i "Lilla Berlin" som Malmö också kallas. Staden har ju stolta traditioner alltsedan Baltiska utställningen 1914, landets dittills största med Ferdinand Boberg som ledande arkitekt. Med en guidebok om Malmös arkitektur i handen kände jag mig bekväm, hittade pärlor som Kompanihuset, gömt bakom det ståtliga Rådhuset och uppfört under den danska tiden, och traskade obekymrad in i magnifika bankpalats och Apoteket Lejonet med en av Europas bäst bevarade apoteksmiljöer från förra sekelskiftet. Hedmanska gården vid Lilla Torget som rymmer det bäst bevarade korsvirkeshuset från 1500-talet får man inte gå förbi.

Jag kände mig privilegierad – att få skåda in i olika epoker, att vandra mellan renässans och funkis, att förundras över allt vackert som människan skapat. Jag läser att Malmö kommun planerar ett museum om migration och demokrati. Här satsar kommunen som på få andra ställen.

Tomas Attorps

Anna Paradiso, Vito Palumbo och Dan Laurin underhöll publiken.

Vilken föreställning!

Vänträffen med Dan Laurin i Konserthuset i september blev en informativ afton med Dans hustru, Anna Paradiso på cembalo och Vito Palumbo, som komponerat blockflöjtkonserten som Dan uruppförde dagen efter.

Paret Laurin inledde med att spela en sats ur en flöjtsonat av Johan Helmich Roman och samtidigt fick vi en mycket intressant föreläsning om den man som kallas den svenska musikens fader. Till exempel lyckades han få pengar för utlandsstudier av Karl XII:s änka, drottning Ulrika Eleonora, men så fort han satte sin fot i England blev han bestulen på alla sina pengar och tvingades från dag ett att arbeta. Det gjorde han med stor framgång, som violinist i många ensembler i London.

Hans musikstil är neapolitansk, berättade Dan och Anna. Vi fick också veta vad som är så speciellt med att spela barockmusik, som de två är specialister på. I noterna från den tiden fanns bara själva tonhöjden, inga tempobeteckningar, inga notvärden, över huvudtaget ingen övrig information. Traditionen när man spelade var nämligen så stark att övrig information inte behövdes. Musikerna fick därmed stor frihet att både improvisera och tolka musiken.

Annat blev det med Bach. Han skrev nämligen så exakt att där finns inget utrymme för improvisation eller personliga tolkningar och det tycker Dan känns begränsande, även om han anser att mycket av Bachs musik är oerhört vackert.

Dan Laurin berättade också om sig själv, hur det kom sig att han valde att spela just blockflöjt, hur begränsad han har känt sig eftersom instrumentet är så tonsvagt att det

har svårt att hävda sig i samspel med en hel orkester.

Han blev därför lycklig när han fann en blockflöjt på en blockflöjtsmessa som hade de egenskaper han efterlyste, nämligen stark klang och stort omfång. Det är den holländska instrumentmakaren Adriana Breukink som gjort instrumentet och på det spelade Dan dagen efter konserten av Vito Palumbo.

Vito berättade om hur nära Dan och han hade samarbetat med konserten, hur den tolkar Dans personlighet och hans liv som musiker.

– Det här är den viktigaste konsert jag har spelat och jag ser fram emot att även få spela in den på CD med orkestern i vår, berättade Dan.

Kerstin Monk

Patrik om och med fagotten

Att han kan spela, det visste vi. Men att **Patrik Håkansson**, orkesterns solofagottist, dessutom kan berätta, intresserat och levande, fick vi uppleva vid vänträffen i början av december.

På programmet stod tre tonsättare som ingick i temat fransk romantik och tysk intellektualism, Camille Saint-Saëns, Paul Hindemith och Alexander Tansman, främst känd för sin filmmusik.

Patrik spelade sonater av dessa tre på sin fagott, föredömligt ackompanjerad av

Lennart Wallin.

Vi fick en god insikt i de tre tonsättarna och deras förhållande till Patriks instrument, fagotten. Camille Saint-Saëns skrev mycket vacker musik och sonaten för fagott var bland det sista han skrev. Han satt i publiken i Paris när Stravinskys Våroffer uruppfördes. Där spelar fagotten det inledande temat och det tyckte Saint-Saëns var förfärligt. Så får man inte behandla en fagott, ansåg han.

Paul Hindemith har ett helt annat och spännande tonspråk liksom den tredje tonsättaren, Alexander Tansman, som bodde i Paris men fick fly till USA under andra världskriget, med hjälp av Charlie Chaplin som ordnade visum för honom.

Patrik berättade även om sin egen bakgrund och om sitt mångåriga samarbete med Lennart Wallin, som vi ofta ser i orkestern när det behövs musik på piano.

Kerstin Monk

GSV har fått nya medlemmar

Hans och Birgitta Andersson
Katarina Bergman
Birgitta Bienitz
Karin Blom
Frank Burwick
och Ingegerd Wismar Burwick
Karin Börjars
Aino Calmeyer med familj

Tinna Cars-Björling
och Lars Björling
Kjell Edlund
Eva Granström
Gunilla Hammarström
Birgitta Hedblom
och Nils Öhlén
Lena Holger

Inger Johansson
Karin Linderdahl
Siv Näsman
Ann-Marie Pallin
Kaisu och Juhani Sammalisto
Marianne Sundstrand
Monica och Per Uddenfeldt
Lena Öman

Ett varmt tack till våra stödjande företag och sponsorer:

Advokatfirman Börje Leidhammar
Alltidens skivhandel
Arne Blom Marknads AB
Högskolan i Gävle
Lantmäteriet

Margaretha Stålmquist Fastigheter
Swedbank
Trycktrean (trycker Gehör)
Valbo Resetjänst AB

Kerstin Monk, Christina Hygge, Inger Engsjö, Ingrid Iremark, Christina Markstedt, Tomas Attorps och Ingalill Raela.

GSV:s styrelse:

Ingrid Iremark, ordförande,
070-590 94 88,
ingrid.iremark@gmail.com,
Tomas Attorps, vice ordförande,
070- 483 06 95,
tomas.attorps@dom.se
Christina Markstedt, sekreterare,
070-327 11 31,
cina.markstedt@gmail.com

Ingalill Raela, kassör, 070-551 3564,
i.raela@telia.com
Kerstin Monk, redaktör Gehör,
070- 631 09 70
kerstin@monk.se
Christina Hygge, 073-633 25 83,
christinahygge@gavlenet.se
Inger Engsjö, 076-133 39 33
inger.engsjo@gmail.com